

Oogstverliezen bij suikerbieten zijn vaak te voorkomen

Met een op het perceel en stand van de bieten afgestemde afstelling van de bietenrooier zijn bietverliezen tijdens de oogst tot een minimum te beperken.

Goed oogsten begint eigenlijk al bij het zaaien. Een goed zaai- en netjes zaaien is de basis voor een egaal groeiend en egale stand van het gewas. Zonder gaten tussen de bieten, schuin groeiende bieten of hoogteverschillen is het eenvoudiger om met minimale verliezen te oogsten.

Bij de oogst is daar echter niets meer aan te doen; de stand van het gewas is dan een gegeven. De kunst is om zoveel mogelijk van de gegroeide bieten af te leveren door rooiverliezen tot een minimum te beperken en tegelijk grond- en bladtarra maximaal te verwijderen.

Om goed rooiwerk te bevorderen, voert Cosun Beet Company gedurende het seizoen meerdere rooichecks uit. De kwaliteit van het rooiwerk wordt dan beoordeeld aan de hand van de hoeveelheid bietverlies. Het IRS verzamelt de data uit de rooichecks.

Uit de ruim 135 rooichecks die de afgelopen vier jaar zijn gedaan, blijkt volgens IRS-onderzoeker Jan-Kees Boonman dat de bietverliezen bij de oogst meevallen: gemiddeld een kleine 2 ton per hectare. Uit het al in 2008 afgeronde SUSY-project

Meten van het breukvlak van een biet. Met het 'puntmaatje' kan een teler vrij eenvoudig bepalen of de puntbreuk bij de geogoste bieten acceptabel is.

FOTOS: IRS

IRS-onderzoeker Jan-Kees Boonman geeft op de 'Praktijkdag Suikerbieten' in Westmaas (Z.-H.) een workshop over aandachtspunten bij bietenoogst en handvatten om bietverlies te beperken.

van het IRS blijkt dat bietverliezen in de praktijk variëren van 0,5 tot 9,1 ton per hectare. Bij een bietenprijs van € 70 per ton is dat al snel een financieel verlies dat op kan lopen tot boven de € 300 per hectare.

Meeste verlies door puntbreuk

Puntbreuk geeft volgens Boonman de meeste verliezen. Vooral op zwaardere gronden kan het verlies flink oplopen. Tot een diameter van 2 centimeter zijn de bietverliezen verwaarloosbaar. Bij een groter breukvlak lopen de bietverliezen snel op: bij een diameter van 4 centimeter is er al 5% bietverlies en bij 8 centimeter loopt dit op tot 23%. Boven op de directe verliezen komen dan nog de extra bewaarverliezen vanwege de grote breukvlakken.

Puntbreuk is nooit helemaal te voorkomen. Op zwaardere gronden staan bieten vaster dan op lichte grond, waardoor punten daar, vooral onder droge omstandigheden, eerder afbreken. Een lagere rijsnelheid en dieper rooien beperkt de hoeveelheid puntbreuk. Ook te intensief reinigen en te hoge toerentallen van de reinigungs-zonnen onder relatief gunstige oogstomstandigheden zijn een belangrijke oorzaak van puntbreuk. De kunst is om bij het rooien

het optimum te vinden in verwijdering van grondtarra enerzijds en beperken van bietbeschadiging anderzijds. Het IRS berekende dat intensief reinigen om nog 1% punt extra grondtarra te verwijderen, door extra puntbreuk en extra verliezen in de bewaring, per saldo een financieel verlies oplevert. Bieten die met de muis geladen worden, kunnen bietvriendelijker geroid worden omdat de reiniger de meegekomen grond er bij het laden wel uitgooit.

Verlies van hele bieten is volgens Boonman ook een belangrijke oorzaak van oogstverliezen. Dat heeft volgens de onderzoeker vooral te maken met de onderhoudsstaat van de rooier en de nauwkeurigheid van de chauffeurs.

Uit de rooichecks blijkt dat op het gebied van kopverliezen stappen gezet kunnen worden. Ontbladeraars met poetserassen zijn over het algemeen het meest geschikt om kopwerk te leveren dat aansluit bij de leveringscondities van Cosun Beet Company, 'hele biet, geen groen'. Vergeleken met een systeem met scalpeurs of kopmesen geeft dat minder bietverliezen. Bij de poetserassen hebben bieten ook geen snijvlakken, waardoor er minder bewaarverliezen optreden. ■